

NAGRAJENCI DLUM 2023

**MATJAŽ DUH,
CVETKA HOJNIK
IN LUCIJA STRAMEC.**

KURATORKA RAZSTAVE: SARA NUŠA GOLOB GRABNER

Galerija DLUM,
Židovska ul. 10, Maribor
29.10.–30.11.2024

**MATJAŽ DUH,
CVETKA HOJNIK
IN LUCIJA STRAMEC.**

Razstava nagrajencev DLUM

Sodobna umetnost je v prvi vrsti dvoumna in za krovne definicije izmuzljiva, saj le okvirno deluje znotraj žanrov, ki jih lahko navezujemo na pretekla gibanja in smeri, medtem pa nenehno ustvarja nove odvode, ki jih je tudi kot posamične pojave praktično nemogoče solidificirati z eno definicijo. To lahko dojemamo kot frustrirajoč faktor ali pa kot uteho in obrambo pred nasprotniki svobodnejših sodobnih pristopov: »Seznam se venomer daljša. Apologeti poudarjajo ključno povezanost svojega priljubljenega pristopa z vsaj enim pomembnim vidikom sodobnega izkustva, vendar običajno zanikajo kakršne koli trditve o univerzalnosti in z olajšanjem vzdihujejo, da so slabi stari časi izključevalne prevlade mimo.« Univerzalnost in posploševanje ob resni obravnavi sodobne umetnosti odpadeta. Neglede na to, kaj menimo o tovrstni razvejanosti, so razstave vseeno še vedno (ali morda od konceptualizma dalje še bolj) dojemane kot svojstven Gesamtkunstwerk, kar pa razslojenosti in edinstvenosti posameznih vključenih projektov nikdar ne more izničiti. Morda zaradi tega kontrasta vznikne občasna negativno nastrojena drža do sodobnosti in

tudi kuratorjev, ki videno konstruirajo v koherentno celoto z namenom ustvarjanja optimalnega življenjskega prostora umetnosti v galeriji. Iz tega lahko izluščimo preprosto misel o pomembnosti in neobходимosti soobstoja vseh likovnih praks in vseh aktivnih delov umetniške produkcije, ki doprinesejo rezultate, ki brez vsega opisanega ne bi bili mogoči. Med te lahko vključimo tudi Razstavo nagrajencev DLUM, ki izhaja iz lanske pregledne selekcionirane skupinske razstave članic in članov DLUM – Nepredvidljive simbioze, na kateri je štiričlanska žirija (Sara Nuša Golob Grabner, Rebeka Tašič, Martina Frangež, Klara Zadavec) izbrala tri nagrajence, ki se tokrat predstavljajo v Galeriji DLUM. Likovna dela **Matjaža Duha**, **Cvetke Hojnik** in **Lucije Stramec** družijo izpopolnjenost v svoji specifični smeri ustvarjanja, razstava pa omogoča, da njihovi projekti zaživijo neodvisno, a bok ob boku. Kljub popolnoma različnim pristopom in konceptualizacijam nagrajenci razkrivajo, da so vprašanja o skupnosti in odnosu človek – okolje neizogibna in ključna del duha časa, s tem pa naključno krojijo tudi rdečo nit letošnje razstave nagrajencev.

Matjaž Duh razstavlja likovna dela iz cikla Portali in tudi v podobnem slogu ustvarjeno, lani nagrajeno delo *Hommage to F. M.* Umetnikovi portali v osnovi prikazujejo fantazijske podobe s civilizacijsko determiniranim arhitekturnim izhodiščem, ki obstajajo na stičišču med metafizično in nadrealistično umetnostjo, a nobene smeri ne citirajo neposredno. Umestimo jih lahko le prek zmesi vizualne detajliranosti, ki sproža fascinatno poglobljanje v številne nadrealistične podrobnosti grudiranega in reliefnega osrednjega motiva, ter stika med pravljичnostjo in zlovesčnostjo podobe. Slike vključujejo dovolj znanih podob, npr. luno, da ob njih čutimo domačnost, ki pa je kmalu zanikana. Ko je Samuel Taylor Coleridge opisal svoje z opijem spodbujene sanje v pesmi *Kubla Khan* ali vizija v sanjah, je prepletel podobo idealnega, pravljичnega kraja z morbidno in pretečo atmosfero distopije. Tako na gledalca učinkujejo Duhova dela, ki tako z naslovom kot s podobo sporočajo, da ne gre za preprost fizični prehod, temveč za portal v smislu stičnega mesta med dvema poljema zaznave, ki se v svoji formalni obliki širi kot živ organizem, komunicira, vabi in se razraščá, ter briše mejo med tlemi in nebom. Tla in nebo se ne podrejata resničnosti, žarita v nenaravnih barvah, ki jih občasno prerežejo tudi črte – lahko razumljene tudi kot šum dojemanja ob tanjšanju znane percepcije, ki nakazuje, da nam je distopičnost dodobra poznana iz vsakdana, a redkeje dojemana kot takšna. Soočeni smo torej s podobo odtujenosti človeštva in okolja, kar je samo po sebi konfuzen in absurden pojav, ki dnevno kroji naš obstoj. Portali preidejo v še

jasnejši nagovor družbe, ko deli *Suicidni portal I* in *Suicidni portal II* prestopita mejo med obstojem in neobstojem – ubijeta lastno podobo in angažirano naslovita pereč družbeni pojav samomorilnosti v Sloveniji, kjer si letno življenje vzame več kot 400 ljudi – podatek, ki služi kot barometer stanja družbe in (ne)delovanja sistema.

Cvetka Hojnik s svojim delom *The Dark Side* nadaljuje premisleke o skupnosti, identiteti, pripadnosti in pravičnosti, ki so vodilna konceptualna izhodišča njenega ustvarjanja. Teme, ki so sociološko in antropološko kompleksne, pretvori v vizualno preprost in izčiščen likovni jezik, ki operira z osnovnimi oblikami in redkimi barvnimi poudarki. Krog in kvadrat interpretira kot simbolična prikaza ženskih in moških lastnosti, kar izhaja iz arhetipov, zgodovinskih asociacij ter filozofskih in psiholoških razmišljanj o teh oblikah. Krog, mehkejšo obliko brez tenzije in robov, človeštvo povezuje s plodnostjo in cikličnostjo, torej predvsem biološkimi značilnostmi, ki se pritičejo ženske. Asociiran je tudi z duhovnostjo, naravo, s splošno medsebojno povezanostjo, harmonijo in z nežnostjo. Zdi se, da nagovarja k ideji fluidnosti in sprejemanja, kar so tradicionalno stereotipne lastnosti ženskega principa. Krog je tudi simbol zaščite, saj lahko predstavlja zavetje, maternico in neskončno ljubezen. Kvadrat v nasprotju simbolizira strukturo, red in stabilnost, kar so lastnosti, ki jih pogosto povezujemo z moškostjo. S svojimi ravnimi linijami in z ostrimi koti kvadrat prinaša občutek

trdnosti, odločnosti in avtoritete. Simbolizira racionalnost, logiko in organizacijo, ki so lastnosti, ki so zgodovinsko gledano pogosto povezane z moškim principom. Ko umetnica kombinira obe obliki, jih obenem počasti kot samozadostno celoto in ključen del večjega in raznolikega sistema, ki nujno potrebuje dopolnjevanje in izraz onkraj toge klasifikacije. Zamejenost predpisanih in pogosto stereotipnih označb se razširi v sprejemajočo strukturo, ki počasti intrinzično in odstopanje od le-te, ko se obliki srečata v prepletu. Pri sestavljanju instalacij umetnica rekonstruira razcep med dvema ekstremoma spektra ter ustvarja bolj realno sliko človeka – tako kot individuuma, kot sestavnega dela družbe, saj oboje presega strogo predpisano binarnost in vedno obstaja z niansami ter odmiki, ki so ključni za celostno razumevanje bitja. V abstrahirani obliki povzame kompleksnost identitete in spolnih vlog ter nevsiljivo naslovi ključna vprašanja o esenci dvojnosti.

Lucija Stramec se predstavlja s hiperrealističnimi risbami razpadajočih skeletov dreves in vejevja. V ustvarjalnem procesu s plastenjem črt zapisuje svetlobo in ustvarja podobe, ki izzovejo hipnotično poglobljajoč se pogled v svet minljivosti narave kot pričevalke preteklega življenja in življenja, ki bo vzniknilo iz naravnega razkroja. Lucija Stramec z izbiro motiva vejevja polaga pozornost na periferni del našega okolja in mu posveti izjemno pozornost, ki kljub aludiranju na fotografijo prinaša temeljitejšo obravnavo teme prav zaradi samega procesa

ustvarjanja. Morda najmanj estetsko privlačen del narave predstavi kot skelet, bistven gradnik, ki je lahko vzporejan tudi s človeškim skeletom. Prostorska postavitve vej na tleh pod risbo najbolj direktno asociira na okostje in vključuje dihotomijo posega človeka (belo obarvan del vej) ter naravni stadij odmrlosti (veje v svoji naravni obliki). S tem motiv pridobi posebitev in gledalca nagovori kot del lastnega organizma – navidezni razcep med človekom in naravo je izbrisan, kot je izničen tudi razkol med likovnim delom in realnim prostorom bivanja, ko se motiv materializira v galerijskem prostoru in dodatno nagovori z likovnim posegom v naravni material. Veje začnemo ob pozornem motrenju umetničnega dela dojemati kot surove elemente, ki se prepletajo v konstrukciji, s katero je podnaslovljeno samo bistvo rasti in naravnega razvoja. Od nosilk, prenašalk hranil do trohnečih lupin nas veje nagovarjajo s svojo minimalistično in tiho funkcionalnostjo, ki jo lahko vzporejamo tudi na metaforični ravni človeka, ki izhaja iz globoko zasajenih korenin, črpa iz okolja in širi svoje veje, dokler se osnovni, okosteneli elementi telesa ne povrnejo v zemljo. Izbira črno-bele tehnike spretno zavrača barvne percepcijske motilce, ki bi pozornost usmerili na podobe, ki smo jih iz opazovanja narave že vajeni. Ob risbah se posvečamo oblikam, namembnosti in sporočilnosti, ki je pogosto mogoča samo ob ignoriranju površinske pojavnosti, s tem pa je doseženo eksistencialno prevpraševanje gole osnove telesa – rastlinskega in človeškega.

Sara Nuša Golob Grabner

MATJAŽ DUH

Matjaž Duh (Maribor, 1957) je po diplomi iz likovne pedagogike na PeF UM (1992) magistriral na Pedagoški fakulteti Sveučilišta na Reki (1996), nato pa doktoriral iz likovnopedagoških znanosti na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani (2002). Kot redni profesor je zaposlen na Pedagoški fakulteti UM. Zgodnejši ustvarjalni cikli so predstavljali opuse unikatnih grafik in računalniške grafike, sedaj pa se več ukvarja s slikarstvom. Za svoje umetniško delo je prejel več nagrad. Sodeluje na likovnih kolonijah doma in v tujini. Razstavljal je na številnih samostojnih in skupinskih razstavah v Sloveniji in tujini. Vrsto let razstavlja tudi v sklopu Majskih salonov ZDSLU in društvenih razstav DLUM. Živi in ustvarja v Mariboru.

1. Homage to FM, 2013, akril, platno, 60 × 80 cm

2. Portal, 2024, mešana tehnika, akril, platno, 40 × 120 cm

3. Portal, 2019, mešana tehnika, akril, platno, 75 × 115 cm

4. Portal, 2017, mešana tehnika, akril, platno, 50 × 100 cm

5. Portal, 2017, mešana tehnika, akril, platno, 80 × 90 cm

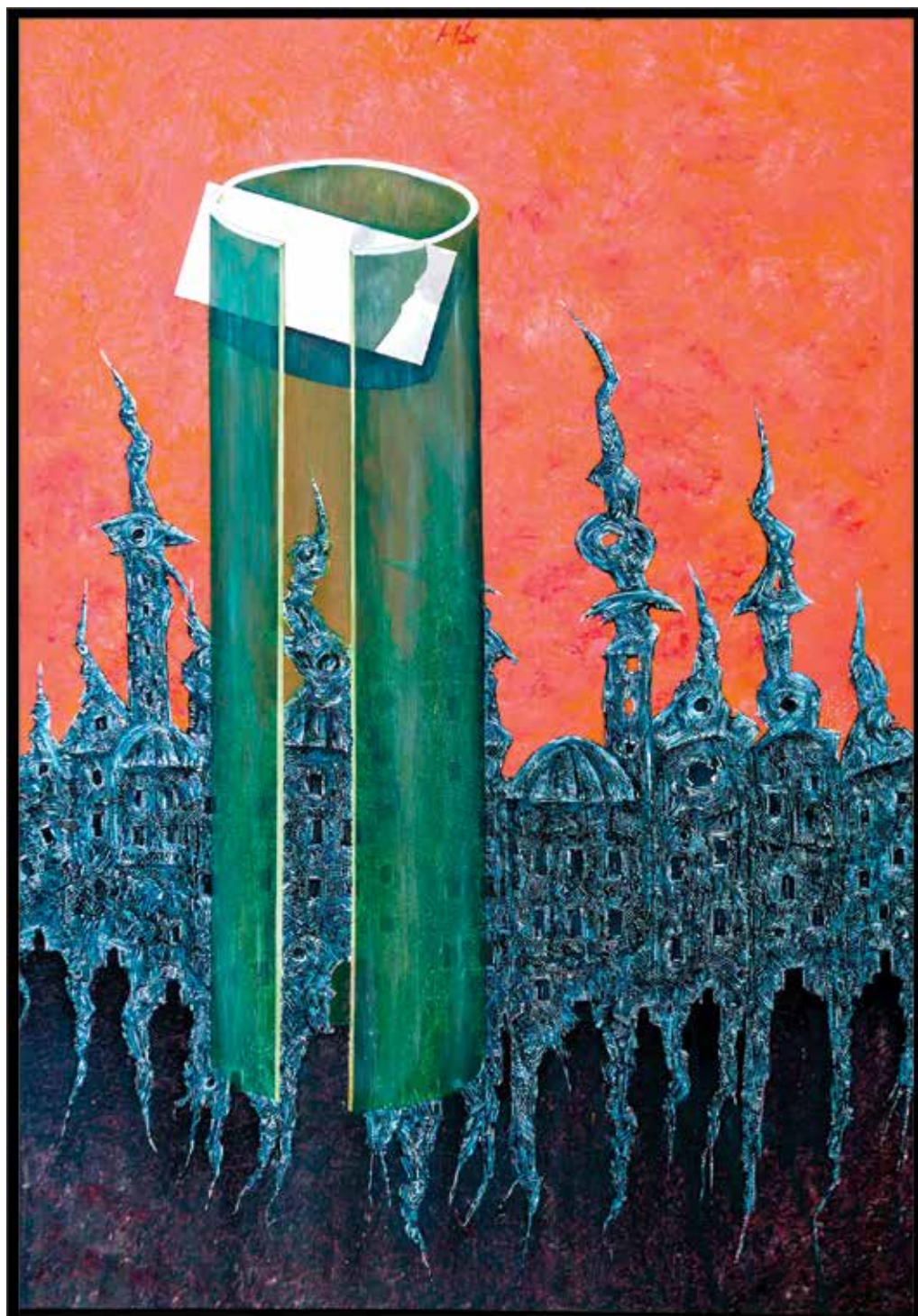

6. Suicidni portal I, 2024, mešana tehnika, akril, platno, 115 × 75 cm

7. Suicidni portal II, 2024, mešana tehnika, akril, platno, 115 x 75 cm

Nagrajenci DLUM 2023

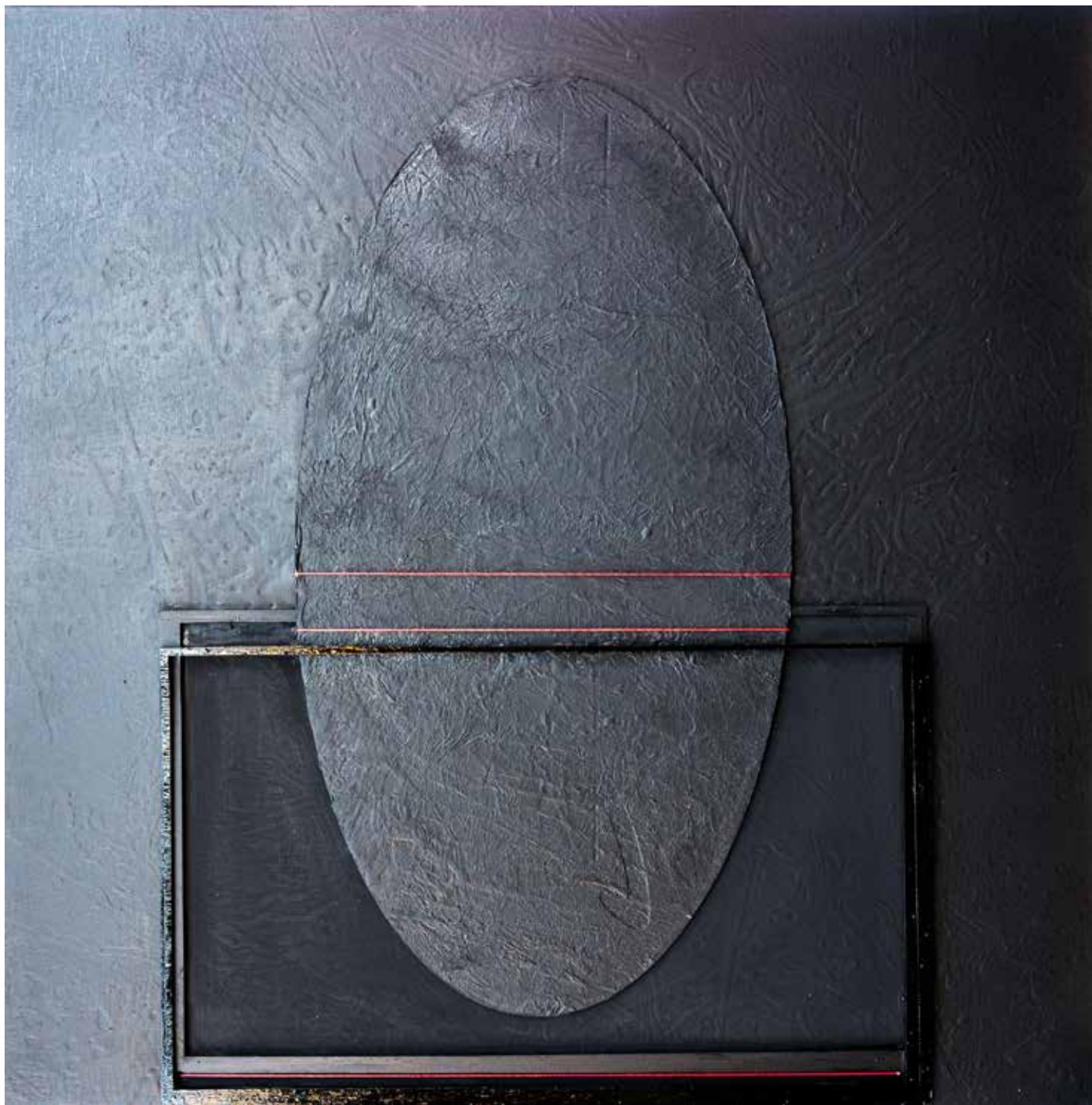
8. Ujeti portal, 2024, mešana tehnika, akril, aluminij, platno, 100 × 70 cm

CVETKA HOJNIK

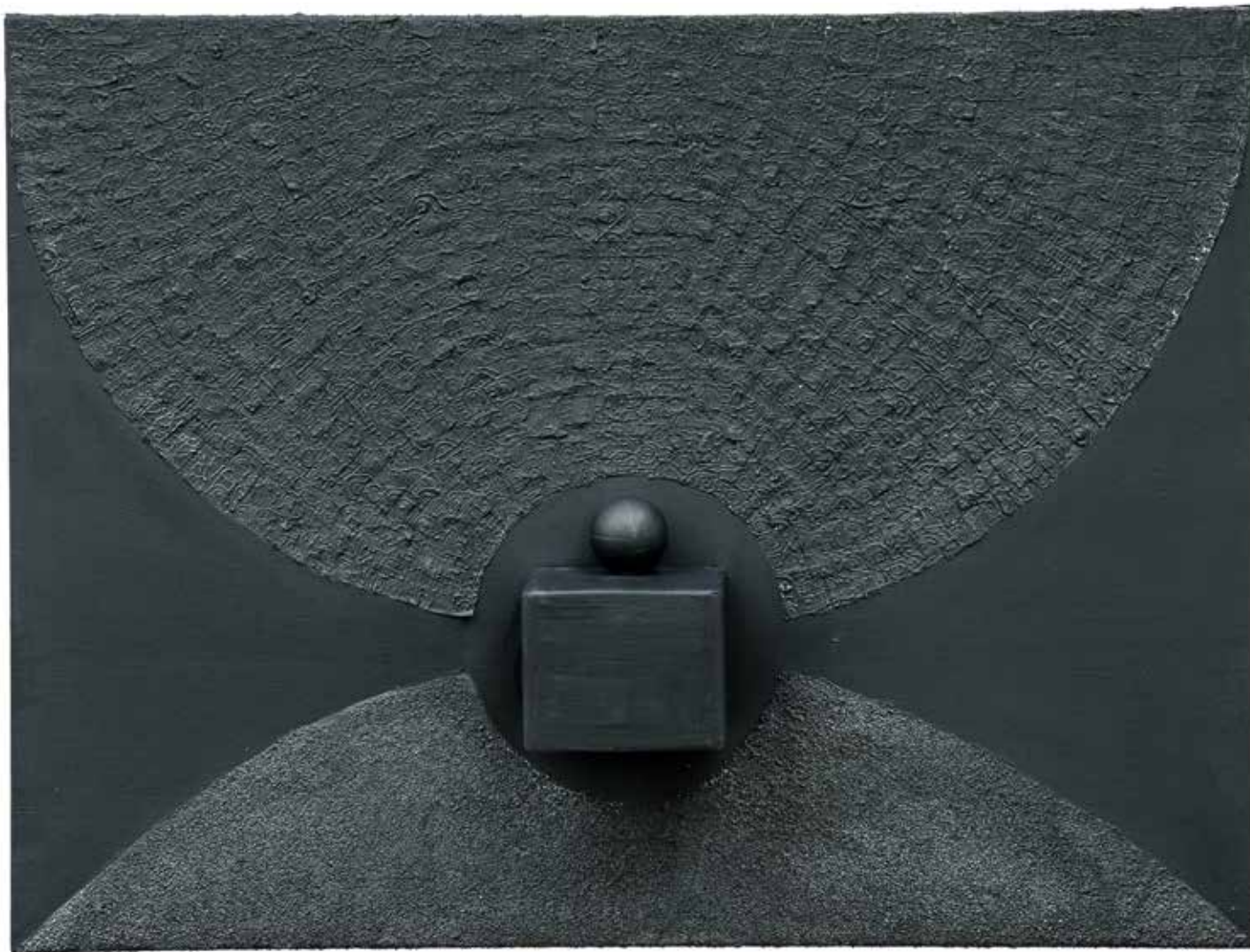
Cvetka Hojnik je rojena v Murski Soboti. Po končani gimnaziji v Murski Soboti je diplomirala na Naravoslovnotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, Oddelek za tekstilstvo, študijski program Oblikovanja tekstilij in oblačil (mentor red. prof. Darko Slavec, akad. slik., graf. spec.). Študirala je tudi na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Z nalogo En Soph – Asemblaži in teksturiranje skozi fraktale kabale pridobi na Šoli za slikanje in risanje naziv Magistrica likovnih umetnosti. Za svoje ustvarjanje je prejela več nagrad in priznanj, med drugim tudi štirikrat nagrado DLUM-a (Društva likovnih umetnikov Maribor) 2006, 2014 2019 in 2023, priznanje župana mag. Antona Balažeka za kulturne dosežke doma in v tujini (2013) ... Golden Osten Award na Osten Biennalu v Skopju, Makedonija ter 2024 tudi Priznanje občine Lendava za kulturne dosežke. Je članica DLUM, ZDSLU, Avstrijskega društva likovnih umetnikov ter Društva mednarodnih svobodnih umetnikov. Leta 2013 je imela pregledno razstavo svojih del v Galeriji – Muzej Lendava. Ob tej priložnosti je izšla njena monografija. Živi in ustvarja v Lendavi.

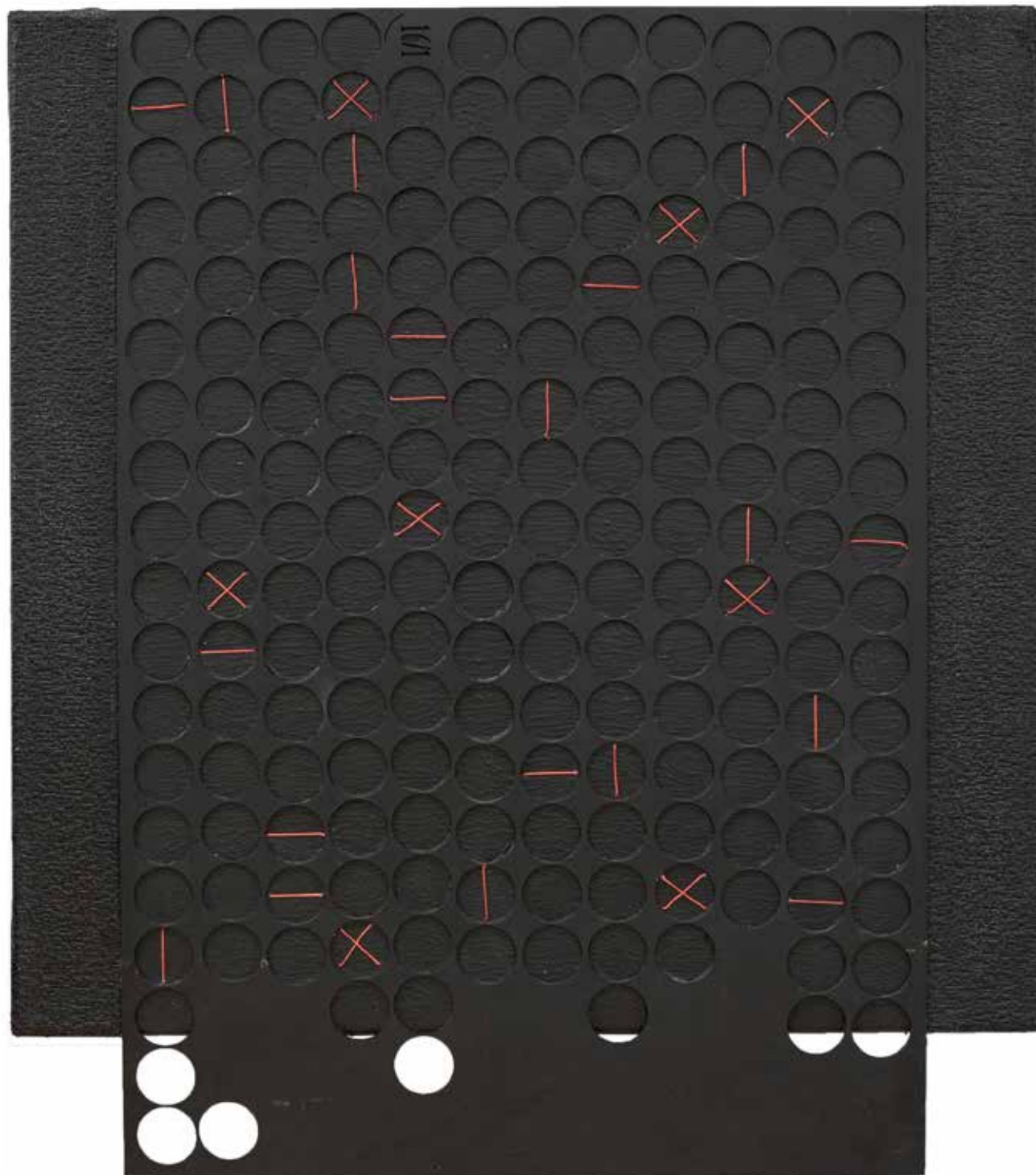
1. Iz ciklusa The dark side, 2022, mešana tehnika, 150 × 100cm

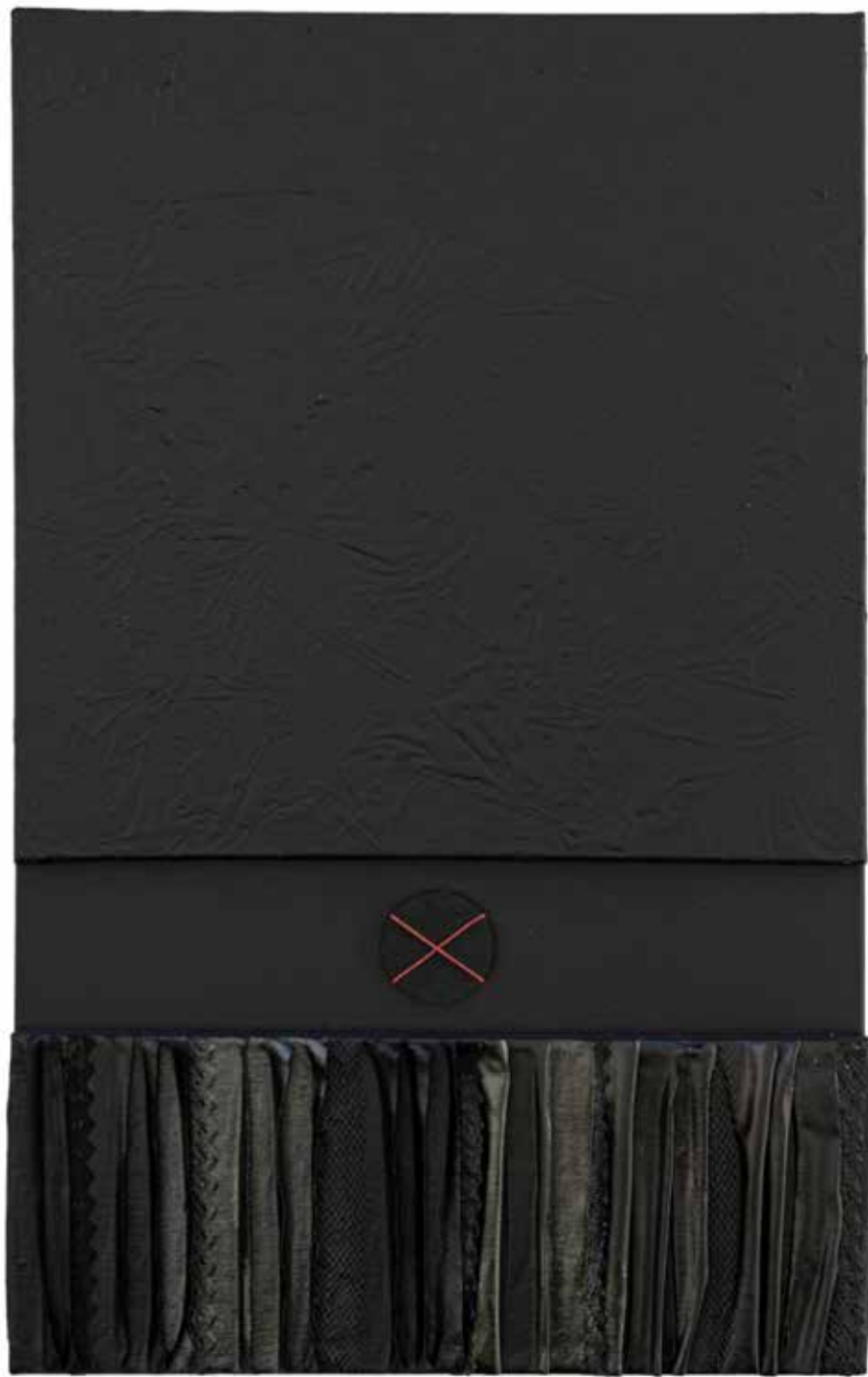
2. Iz ciklusa The dark side 1, 2023, mešana tehnika, platno, 80 × 80 cm

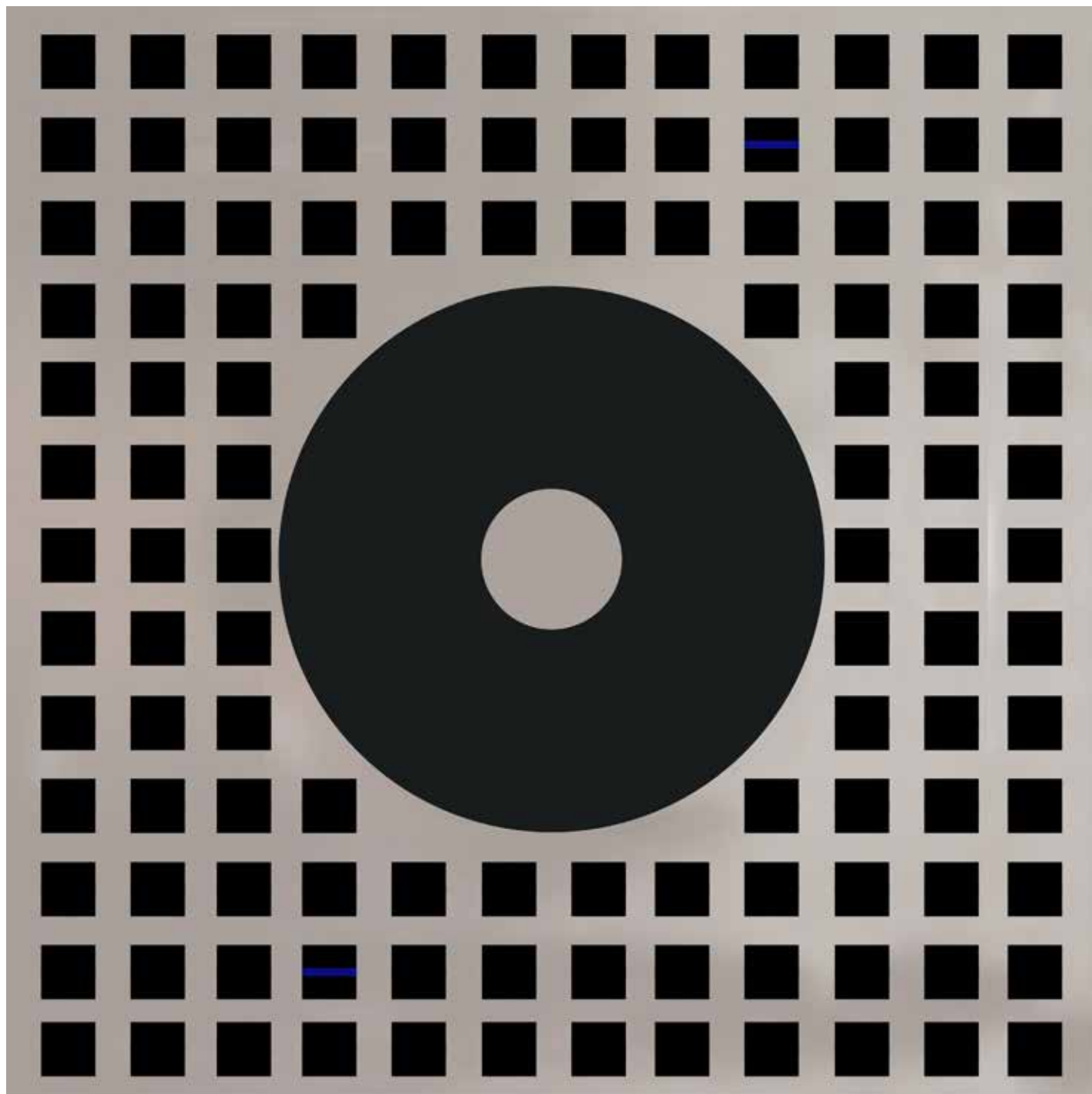
3. Iz ciklusa The dark side of the Moon, 2016, mešana tehnika, platno, 60 × 80 cm

4. Iz ciklusa The dark side, 2021, mešana tehnika, platno, 80 × 70 cm

5. Iz ciklusa The dark side, 2022, mešana tehnika, platno, 80 × 50 cm

6. Iz ciklusa The dark side, 2022, stenska instalacija, mešana tehnika, 400 × 400 cm

7. Iz ciklusa The dark side, 2023, mešana tehnika, platno, 50 × 50 cm

8. Iz ciklusa The dark side, 2023, stenska instalacija, mešana tehnika 650 × 350 cm

LUCIJA STRAMEC

Lucija Stramec je rojena 1978 v Slovenj Gradcu. Po končani Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani, smer Grafični oblikovalec, je leta 2004 diplomirala iz slikarstva pri prof. Zmagu Jeraju in leta 2016 zaključila magisterij umetnosti pri prof. Hermanu Gvardjančiču na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. V letih 2008/2009 se je pedagoško-andragoško izobraževala na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Od leta 2008 je članica DLUM in ZDSLU. Rezidenčno je bivala v Gradcu (2008), Parizu (2011 in 2015) in Freisingu (2014). Svoja dela je predstavila na številnih razstavah doma in v tujini ter prejela več nagrad. Kot samozaposlena v kulturi živi in ustvarja v Mariboru.

1. Gnezdenje #1, 2024, tuš, papir, 21 × 29,7 cm

2. Gnezdenje #2, 2024, tuš, papir, 21 × 29,7 cm

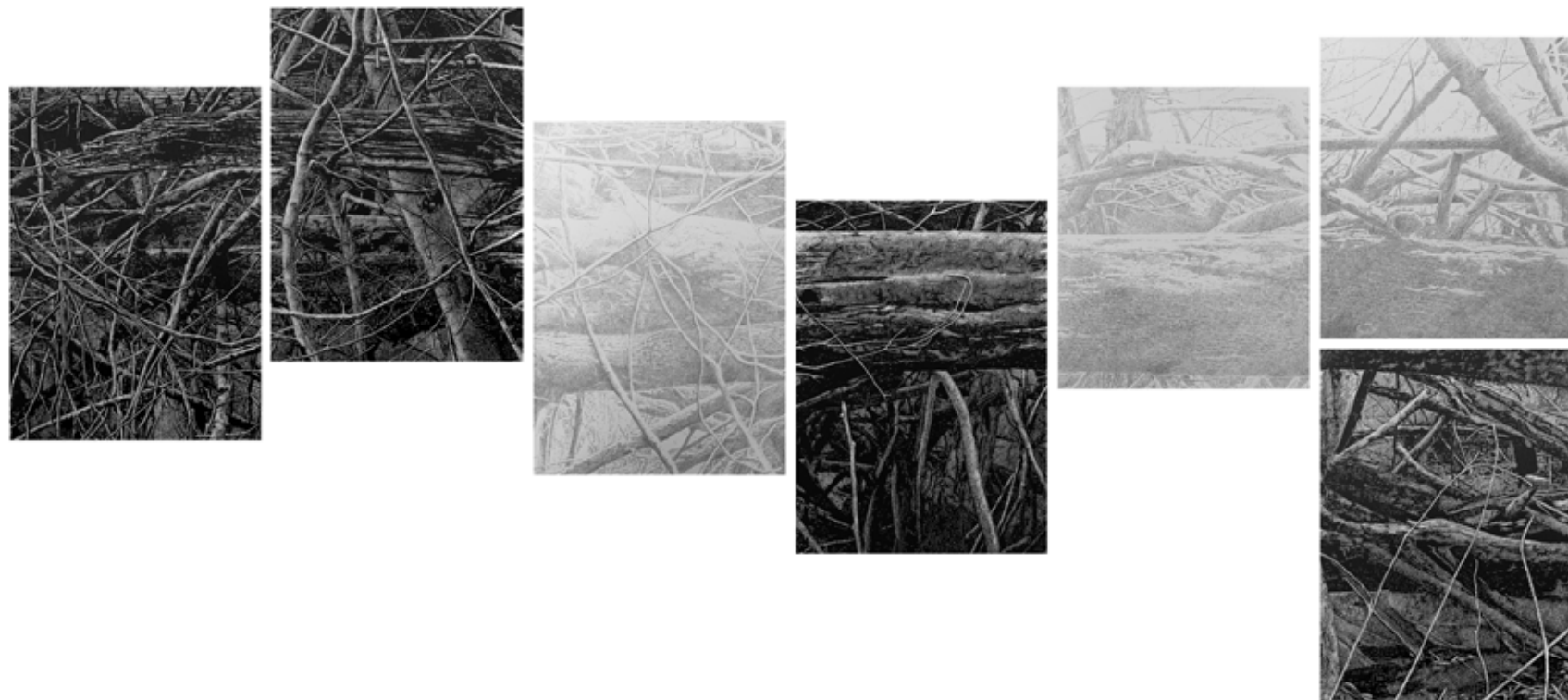
3. Gnezdenje #3, 2024, tuš, papir, 21 × 29,7 cm

4. Gnezdenje #9, 2024, tuš, papir, 21 × 29,7 cm

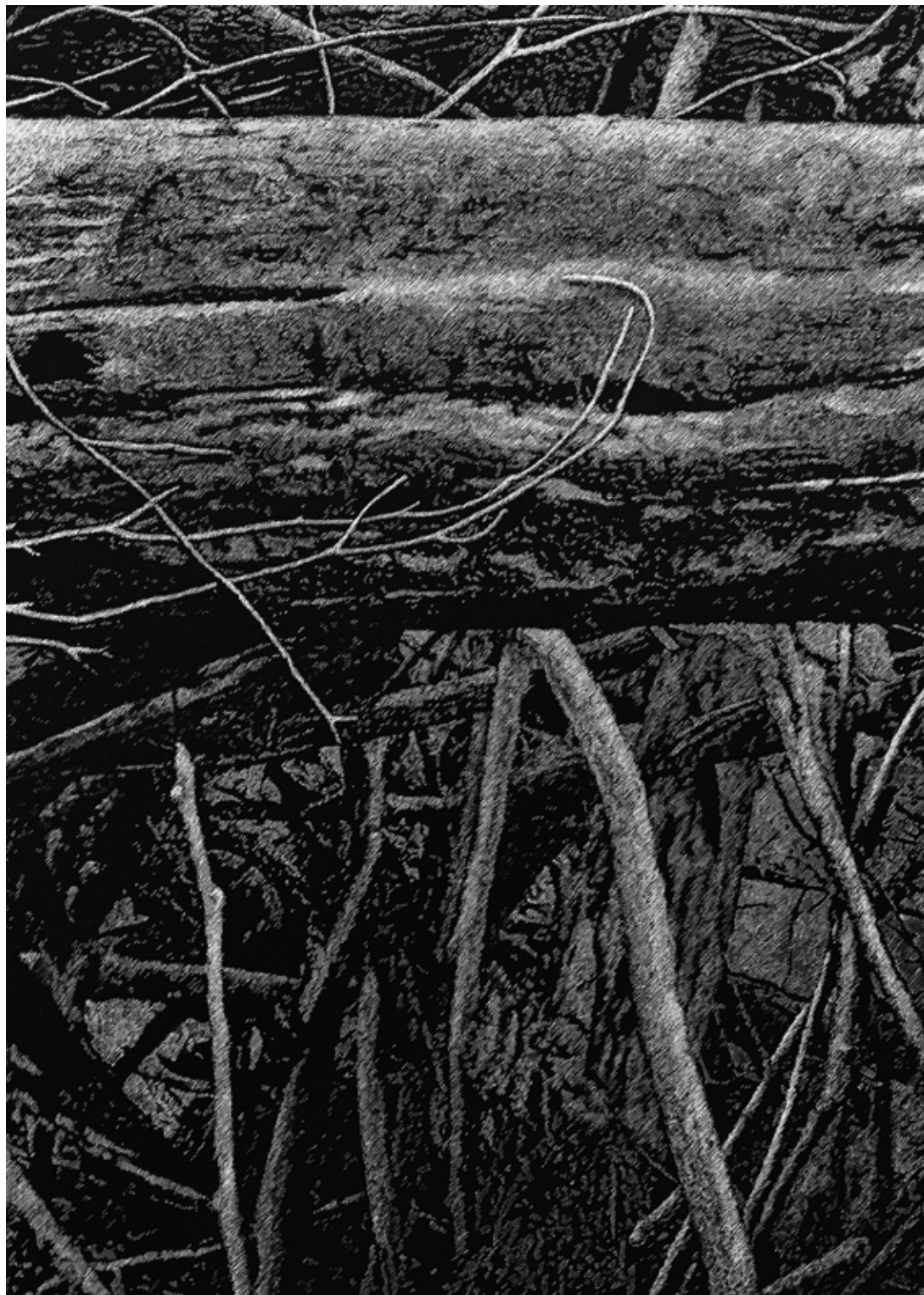
5. Gnezdenje #10, 2024, tuš, papir, 21 × 29,7 cm

6. Habitat 1-7, 2024, tuš, papir, platno, 132 × 310 cm

7. Habitat 2, 2024, tuš, papir, platno,
70 × 50 cm

8. Habitat 4, 2024, tuš, papir, platno,
70 × 50 cm

**MATJAŽ DUH,
CVETKA HOJNIK
IN LUCIJA STRAMEC.**

KOLOFON

Naslov kataloga: Nagrajenci DLUM 2023: Matjaž Duh,
Cvetka Hojnik in Lucija Stramec
Katalog izdal: DLUM, Trg Leona Štuklja 2, Maribor
Založnik: DLUM, Maribor
Zanj: Kristina Prah

Avtorica besedila: Sara Nuša Golob Grabner
Oblikovanje in tehnično urejanje: Vojko Pogačar
Avtorji fotografij: avtorji del
Avtorji razstavljenih del: Matjaž Duh, Cvetka Hojnik,
Lucija Stramec

Razstava v galeriji DLUM,
Židovska ulica 10, Maribor

Izid: Maribor, oktober, 2024

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

73/76"2023"(497.4)(083.824)(0.034.2)

DUH, Matjaž

Nagrajenci DLUM 2023 [Elektronski vir] : Matjaž
Duh, Cvetka Hojnik in Lucija Stramec : Galerija DLUM,
Židovska ulica 10, Maribor, 29. 10. - 30. 11. 2024 / [avtor-
ica besedila Sara Nuša Golob Grabner ; avtorji fotografij
avtorji del]. - E-katalog. - Maribor : DLUM, 2024

Način dostopa (URL): <https://www.dlum.si/>
COBISS.SI-ID 216243971

Sponzorji:

**Mestna občina
Maribor**
Univerzitetno
mesto

KULTURNA ČETR
židovska
CULTURAL QUARTER

**MATJAŽ DUH,
CVETKA HOJNIK
IN
LUCIJA ŠTRAMEC.**